

K. Valdemāra iela 11a, Rīga LV-1364, Latvija.
tālrunis: +371 67078110, fakss: +371 67078110
e-pasts: pasts@km.gov.lv www.km.gov.lv

Rīgā

2010.gada 11. jūnijs

Nr. INA-20

**Metodiskie norādījumi valsts un pašvaldību dibinātajām izglītības iestādēm
profesionālās ievirzes izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā
izstrādei un noformēšanai**

Izdoti saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu

I. Norādījumu mērķis

1.1. Norādījumi izstrādāti nolūkā veicināt vienotu profesionālās ievirzes izglītības programmu izstrādi un noformēšanu valsts un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs, kas īsteno profesionālās ievirzes izglītības programmas mākslā, mūzikā un dejā (turpmāk – izglītības iestāde).

1.2. Metodiskajiem norādījumiem ir rekomendējošs raksturs, un tie satur norādes, kā rīkoties izglītības iestāžu vadītājiem gadījumos, kad normatīvie akti attiecīgo jautājumu neregulē. Metodiskajos norādījumos ir sniegti ieteikumi atsevišķu dokumentu izstrādei un noformēšanai. Tie nav paredzēti izglītības iestāžu darbības regulējumam, tāpēc katrā gadījumā atbilstošo dokumentu saturs ir atsevišķi precizējams un pielāgojams konkrētajai situācijai.

1.3. Metodiskie norādījumi izglītības iestādēm ir sagatavoti saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā metodisko norādījumu izstrādes laikā. Ievērojot minēto, metodiskie norādījumi ir izmantojami tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

**II. Profesionālās izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā
izstrāde**

2.1. Izglītības iestāde izstrādā profesionālās ievirzes izglītības programmu (turpmāk – izglītības programmu) saskaņā ar Izglītības likumā un Profesionālās izglītības likumā noteiktajām prasībām, nosakot izglītības programmas mērķi,

uzdevumus, saturu, īstenošanas plānu, prasības attiecībā uz izglītojamo iepriekš iegūto izglītību un īstenošanai nepieciešamo personāla un materiālo līdzekļu aprakstu.

2.2. Izglītības iestāde izstrādāto izglītības programmu saskaņo ar Kultūras ministriju.

2.3. Vizuāli plastiskajā mākslā izglītības iestāde piedāvā Pamata (ar kodu 20V, apjoms – 1460 stundu) vai Pilno (ar kodu 20V, apjoms – 2455 stundas) profesionālās ievirzes izglītības programmu.

2.4. Mūzikā un skatuves mākslā izglītības iestāde piedāvā Pamata profesionālās ievirzes izglītības programmu (ar kodu 10V, apjoms 667 stundas) un Pilno profesionālās ievirzes izglītības programmu (stundu apjomus skat. 2.tabulā).

2.5. Dejā izglītības iestāde piedāvā profesionālās ievirzes izglītības programmu (ar kodu 20V, apjoms 2033 stundas).

2.6. Ja izglītības iestādē īstenojamās Pilnās izglītības programmas apjoms (stundu skaits, ko izglītības iestāde mācību gadā var nodrošināt sava budžeta ietvaros) tiek samazināts par 20 procentiem un vairāk, nekā esošajā izglītības programmas licencē noteiktais stundu skaits, izglītības iestāde mēneša laikā pēc attiecīgo grozījumu izdarīšanas mācību plānā rakstiski par to paziņo Izglītības kvalitātes valsts dienestam (turpmāk – dienests), lai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos saņemtu jaunu licenci izglītības programmas īstenošanai.

2.7. Ja izglītības iestādē īstenojamās Pilnās izglītības programmas apjoms tiek samazināts līdz 20 procentiem no esošajā izglītības programmas licencē noteiktā stundu skaita, jauno mācību plānu apstiprina izglītības iestādes direktors ar rīkojumu.

2.8. Izglītības iestāde izglītības programmas apjomu nosaka vismaz minimālo stundu apjomā, kas nepieciešams, lai piešķirtu apliecību par profesionālās ievirzes izglītības programmas apguvi (1.tabula).

1.tabula. Minimālais stundu apjoms, lai piešķirtu apliecību par profesionālās ievirzes izglītības programmas apguvi (ar garantētu pašvaldības līdzfinansējumu esošajām licencēm).

Programmas	Profesionālās ievirzes programmas kods un veids atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikatoram	Apjoms stundās	Īstenošanas ilgums (gadi)
Instrumentu spēles	20V – izglītojamais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. –	1360	6 gadi

programmas	9. klasei		
Klavierspēle, Vijoles spēle, Čella spēle	20V – izglītojamaais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	1624	8 gadi
Vokālā mūzika – Kora klase	20V – izglītojamaais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	2057	8 gadi
Vizuāli plastiskā māksla	20V – izglītojamaais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	1460	5, 6 vai 7 gadi
Deja	20V – izglītojamaais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei.	2033	6 gadi

III. Profesionālās ievirzes izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā īstenošanas forma, ilgums un apjoms

3.1. Izglītības programmu īstenošanas forma ir klātiene.

3.2. Izglītības programmas apjoms – nepārsniedzot 12 stundas nedēļā; mācību gada garums ir 35 nedēļas (profesionālās ievirzes izglītības programmās paralēli vispārējai vidējai izglītībai 36 nedēļas).

3.3. Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību izglītojamo uzņemšanai izglītības programmās un izglītības dokumentus, kas apliecina attiecīgās izglītības programmas apguvi, nosaka Profesionālās izglītības likums.

3.4. Izglītojamie tiek pārcelti no klases uz klasi, ņemot vērā viņu snieguma vērtējumu attiecīgajā prasību līmenī. Izglītības programmas beigšanas apliecība tiek izdota pēc noslēguma pārbaudījuma nokārtošanas atbilstoši izglītības programmas prasībām.

3.5. Metodiskos ieteikumus profesionālās ievirzes izglītības programmas izstrādei izstrādā Kultūras ministrija. Izglītības iestāde licencē savu izglītības programmu saskaņā ar Metodiskajos ieteikumos norādīto izglītības programmas apjomu (2.tabula).

2.tabula. Profesionālās ievirzes izglītības programmu apjoms

Programmas	Profesionālās ievirzes programmas kods un veids atbilstoši Latvijas Republikas Izglītības klasifikatoram	Apjoms stundās	Īstenošanas ilgums (gadi)
Vizuāli plastiskā māksla,	20V – izglītojamaais uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1.	1460	5, 6 vai 7 gadi

pamata programma	– 9. klasei		
Vizuāli plastiskā māksla, pilnā programma	20V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	2455 (ar garantētu pašvaldības līdzfinansējumu)	5 - 9 gadi
Mūzika un skatuves māksla, pamata programma	10V - izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 6. klasei	667	4 gadi
Instrumentu spēles programmas, pilnā programma	20V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	1697 (ar garantētu pašvaldības līdzfinansējumu)	6 gadi
Klavierspēle, Vijoļes spēle, Čella spēle, pilnā programma	20V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	2030 (ar garantētu pašvaldības līdzfinansējumu)	8 gadi
Vokālā mūzika – Kora klase, pilnā programma	20V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei	2572 (ar garantētu pašvaldības līdzfinansējumu)	8 gadi
Vizuāli plastiskā māksla, Mūzika un skatuves māksla	30V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās vidējās izglītības ieguvei	1296	3 gadi
Deja	20V – izglītojamaiss uzsāk mācības paralēli vispārējās pamatizglītības 1. – 9. klasei.	2033	6 gadi

3.6. Izglītības dokumenti, kas apliecina attiecīgās izglītības programmas apguvi – Apliecība par profesionālās ievirzes izglītību un sekmju izraksts.

IV. Profesionālās ievirzes izglītības programmas mākslā, mūzikā un dejā noformēšana

4.1. Izglītības iestāde sagatavo izglītības programmu pēc vienotām prasībām un atbilstoši programmas veidam.

4.2. Izglītības programma mākslā, mūzikā un dejā ir dokuments, kas sastāv no:

4.2.1. titullapas:

4.2.1.1. Izglītības iestādes nosaukums;

4.2.1.2. programmu kopas nosaukums un kods, saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 2.decembra noteikumos Nr.990 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” (turpmāk – LR IK) noteikto;

- 4.2.1.3. programmas veids;
- 4.2.1.4. programmas nosaukums;
- 4.2.1.5. prasības iepriekš iegūtai izglītībai;
- 4.2.1.6. programmas īstenošanas ilgums;
- 4.2.1.7. dokumenta nosaukums, kas apliecina programmas apguvi;
- 4.2.1.8. programmas izstrādes gads.

Programmu apstiprina izglītības iestādes direktors, saskaņo izglītības iestādes dibinātājs un Kultūras ministrija, bet licenzē Izglītības kvalitātes valsts dienestā.

- 4.2.2. programmas apraksta:
 - 4.2.2.1. programmas mērķis;
 - 4.2.2.2. programmas uzdevumi;
 - 4.2.2.3. programmas specifiskie mērķi;
 - 4.2.2.4. programmas apguves kvalitātes novērtēšanas apraksts;
 - 4.2.2.5. mācību metodes;
 - 4.2.2.6. tālākās izglītības iespējas.

- 4.2.3. programmas īstenošanas plāna:

- 4.2.3.1. mācību plāns izglītības programmai.

Mācību plānu paraksta izglītības iestādes atbildīgā persona par mācību plāna izveidi.

- 4.2.4. programmas īstenošanai nepieciešamo materiālo līdzekļu apraksta;

4.2.5. programmas īstenošanai nepieciešamās pedagogu kvalifikācijas apraksta atbilstoši Ministru kabineta 2000.gada 3.oktobra noteikumos Nr.347 "Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai" noteiktajam.

V. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā stratēģiskais mērķis un izglītības programmu uzdevumi

5.1. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā stratēģiskais mērķis ir sekmēt izglītojamā veidošanos par garīgi, fiziski un emocionāli attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību, kura apguvusi izvēlētās mākslas un kultūras jomas pamatus, prot radoši pielietot iegūto pieredzi un atbilstoši savām interesēm spēj turpināt izglītību nākamajā pakāpē.

5.2. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā uzdevumi ir:

5.2.1. nodrošināt talantu – izcilību atlasī un sekmēt viņu profesionālo virzību un radošo izaugsmi;

5.2.2. nodrošināt mākslas, mūzikas un dejas izglītības plašu pieejamību, lai sekmētu radošas personības veidošanos, izkoptu izglītojamā vispārīgās prasmes un spējas, veidotu nacionālas valsts identitāti un uzturētu Dziesmu svētku tradīcijas nepārtrauktību un kvalitāti;

5.2.3. izkopt izglītojamā izziņas spējas, veidojot izpratni par dabas un kultūrvides daudzveidību;

5.2.4. veidot izglītojamā izpratni par mākslas valodas pielietojumu dažādos mākslas veidos un izpausmēs;

5.2.5. veidot izglītojamā daudzveidīgas radošās un vērtējošās darbības pieredzi.

5.3. Izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā uzdevumi ir izglītības procesa rezultātā:

5.3.1. attīstīt izglītojamajos interesi par izvēlēto nozari, radošo un analītiski kritisko domāšanu, prasmi vērtēt savu un citu radīto;

5.3.2. uzkrāt profesionālas zināšanas un prasmes, un prast tās izmantot savā radošajā darbā;

5.3.3. sagatavot un motivēt izglītojamos profesionālās izglītības ieguvei.

VI. Profesionālās ievirzes izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā obligātais saturs

6.1. Izziņas darbība:

6.1.1. cilvēks, daba un kultūrvide kā daudzveidīgas izziņas avots;

6.1.2. mākslas daudzveidība un izpausmes.

6.2. Mākslu valodas apguve:

6.2.1. mākslas darba uzbūve, izteiksmes līdzekļi un attēlošanas principi;

6.2.2. materiāli, tehnikas un tehnoloģijas, attēlošanas un interpretācijas paņēmieni.

6.3. Radošā un vērtējošā darbība:

6.3.1. radošā procesa daudzveidība darbībā;

6.3.2. radoša darba analīze un izvērtējums.

6.4. Vispārīgās prasmes un spējas:

6.4.1. radošums;

6.4.2. kritiskā domāšana;

6.4.3. spēja piemēroties situācijai;

6.4.4. ieinteresēta un aktīva attieksme pret darbu;

6.4.5. prasmes strādāt grupā;

6.4.6. laika plānošana;

6.4.7. informācijas atrašana, atlase, izvērtēšana;

6.4.8. prasmes pielietot mūsdienu digitālās tehnoloģijas nozarē.

6.5. Izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā saturs ir saskaņots ar nākamo profesionālās izglītības pakāpi un atbilst profesionālās izglītības mākslā, mūzikā un dejā stratēģiskajam mērķim

6.6. Izglītības programmu mākslā, mūzikā un dejā saturu nosaka attiecīgās jomas izglītības programmas.

VII. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā vērtēšanas pamatprincipi un kārtība

7.1. Izglītojamo iegūtās profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā vērtēšanas pamatprincipi ir šādi:

7.1.1. Prasību atklātības un skaidrības princips.

Vērtēšanai jābūt atbilstošai programmā paredzētajiem mācību sasniegumiem – jāietver iespēja novērtēt izglītojamo zināšanas, prasmes un attieksmes objektīvi, labvēlīgi, brīvi no vērtētāja aizspriedumiem, un pamatot vērtējumu atbilstoši vērtēšanas kritērijiem.

7.1.2. Pozitīvo sasniegumu summēšanas princips.

Izglītojamo sasniegumi ir daudzveidīgas zināšanas, prasmes, attieksmes, kas tiek novērtētas visā mācību periodā. Daudzveidīgus un atšķirīgus sasniegumus summējot, var iegūt visaptverošu izglītojamā snieguma vērtējumu.

7.1.3. Vērtējuma atbilstības princips.

Mācību uzdevumos un pārbaudes darbos ir jādod iespēja izglītojamajam apliecināt savas zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes visiem apguves līmeņiem atbilstošos uzdevumos un situācijās, kas atbilst viņa spējām un vecumam, mācību priekšmetu programmās noteiktajam saturam.

7.1.4. Vērtējuma noteikšanai izmantoto veidu dažādības princips.

Vērtēšanā izmanto dažādas formas un pārbaudes veidus, lai novērtētu izglītojamā daudzveidīgas zināšanas, prasmes un attieksmes.

7.1.5. Vērtējuma obligātuma princips.

Vērtēšana ir obligāta un izglītojamie saņem vērtējumu par izglītības programmu obligātā satura apguvi, nodrošinot atgriezenisko saikni starp pedagogu un izglītojamajiem.

7.1.6. Vērtēšanas regularitātes princips.

Izglītojamo mācību sasniegumus vērtē regulāri, lai pārlicinātos par iegūtajām zināšanām, prasmēm, attieksmēm un mācību sasniegumu attīstības dinamiku, sniedzot iespēju skolotājam pilnveidot mācību darbu un izglītojamajam iegūt pašvērtējumu.

7.2. Izglītojamā mācību sasniegumus vērtē, raksturojot jomas vai programmas daļas apguves līmeni ar atzīmi 10 ballu skalā vai aprakstoši.

7.3. Ja mācību priekšmeta apguve, praktiskās mācības un noslēguma pārbaudījumus vērtē 10 ballu skalā:

7.3.1. augsts apguves līmenis: izcili – 10, teicami – 9;

7.3.2. optimāls apguves līmenis: ļoti labi – 8, labi – 7, gandrīz labi – 6;

7.3.3. vidējs apguves līmenis: viduvēji – 5, gandrīz viduvēji – 4;

7.3.4. zems apguves līmenis: vāji – 3, ļoti vāji – 2, ļoti, ļoti vāji – 1.

7.4. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā izglītojamo sasniegumu aprakstošās vērtēšanas kritērijus nosaka atbilstošās jomas izglītības programma.

7.5. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā uzdevumu izpildes un noslēguma prasības noteiktas atbilstošās jomas izglītības programmā.

VIII. Profesionālās ievirzes izglītības mākslā, mūzikā un dejā vērtēšanas formas un veidi

8.1. Izglītojamā sasniegumus vērtē atbilstoši iegūtās izglītības vērtēšanas pamatprincipiem un kārtībai.

8.2. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas formas ir gan mutvārdu, gan rakstveida, gan praktiskā, gan kombinētā.

8.3. Vērtēšana ir integrēta mācību procesa sastāvdaļa izglītojamā zināšanu, prasmju, attieksmju noteikšanai, kā arī izglītojamā attīstības tālākai pilnveidošanai.

8.4. Mācību sasniegumus vērtē:

8.4.1. pedagogs ikdienas mācību procesā un mācību tēmas, mācību semestra, mācību gada vai mācību beigās;

8.4.2. izglītojamais, patstāvīgi novērtējot savus sasniegumus;

8.4.3. izglītojamie, savstarpēji novērtējot cits cita sasniegumus;

8.4.4. izglītības iestādes administrācija.

8.5. Mācību sasniegumu vērtēšanas veidi ir šādi:

8.5.1. ievadvērtēšana mācību procesa sākumā pirms temata vai mācību priekšmeta apguves, nosakot izglītojamo apgūto zināšanu un prasmju apguves līmeni, lai pieņemtu lēmumu par tālāko mācību procesu;

8.5.2. kārtējā vērtēšana, nosakot izglītojamo sasniegumus, lai uzlabotu tos mācību procesa laikā, saskaņotu mācību procesa norisi, mācību mērķa un izmantoto mācību metožu savstarpējo atbilstību, veicinātu izglītojamo pašnovērtēšanas prasmes un atbildību;

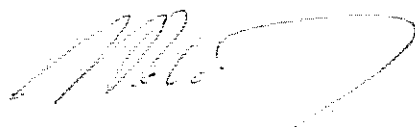
8.5.3. noslēguma vērtēšana, nosakot izglītojamo zināšanu un prasmju apguves līmeni temata, semestra, mācību gada, izglītības pakāpes noslēgumā.

8.6. Mācību sasniegumu vērtēšanas formas, veidus, pārbaudījumu apjomu, skaitu, izpildes laiku un vērtēšanas kritērijus nosaka mācību sasniegumu vērtēšanas veicējs, ievērojot attiecīgā mācību priekšmeta saturu un izglītības iestādē īstenoto profesionālās ievirzes izglītības programmu.

Pielikumi:

- 1.pielikums. Izglītības programmas noformējuma paraugs. Vizuāli plastiskā māksla (Pilnā programma).
- 2.pielikums. Izglītības programmas noformējuma paraugs. Vizuāli plastiskā māksla (Pamata programma).
- 3.pielikums. Izglītības programmas noformējuma paraugs mūzikā (Pamata programma).
- 4.pielikums. Izglītības programmas noformējuma paraugs. Vokālā mūzika – Korā klase.

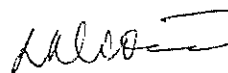
Kultūras ministrs

I.Dālderis

SAGATAVOJA:

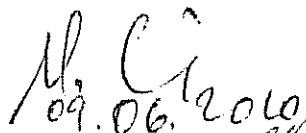
Kultūras un radošās industrijas izglītības nodaļas
vecākā referente

03.06.2010.

J.Klišāne

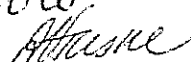
SASKAŅOTS:

Valsts sekretāra v.i.

09.06.2010.

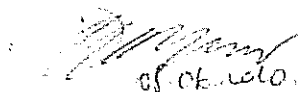
U.Lielpēters

Budžeta un investīciju nodaļas vadītājas vietniece

08.06.10.

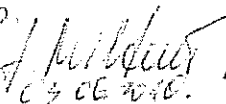
D.Vīksne

Juridiskās nodaļas vadītāja

08.06.2010.

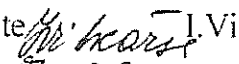
D.Āboliņa

Kultūras un radošās industrijas izglītības nodaļas vadītāja

03.06.2010.

A.Miltiņa

Kultūras radošās industrijas izglītības nodaļas vecākā referente

03.06.2010.

I.Vilkārse